

KUVEYT TÜRK PORTFÖY AKADEMİ

YATIRIMCI GÖZÜYLE START UP YATIRIMLARI

RAMAZAN BAYRAM/ALTERNATİF YATIRIMLAR DİREKTÖRÜ KUVEYT TÜRK PORTFÖY YÖNETİMİ A.Ş.

START UP NEDİR ?

Startup, **yeni bir fikirle yola çıkan** ve **hızlı büyümeyi hedefleyen** yenilikçi bir girişimdir.

- **Yenilikçi bir fikir:** Daha önce **yapılmamış** veya **daha iyi yapılabilecek** bir şey.
- **Hızlı büyüme hedefi:** **Küçük** bir dükkan **değil, global** etki!
- **Belirsizlik: Riskli ama** heyecan verici!
- Örnek: Google, Meta, Instagram, Getir veya SpaceX vs.

START UP NEDİR ?

Startup olarak nitelenen işletmeler ile ilgili en belirleyici tanımlama **yenilikçilik ve büyüme yeteneğidir**. Bu tür şirketler **hızlı bir şekilde** yukarıya doğru ölçeklenebilmektedir.

Yenilikçi bir fikir etrafında şekillenen ve genellikle geliştiricileri tarafından **yeterli sermaye ile desteklenemeyen** ve bu sebeple **dışarıdan alınacak yatırımların** işletmelerin planlanan hedeflere ulaşmasında önemli rol oynadığı görülen ekosistemde, yatırımcılar **primli sermaye artışları ile işletmelere sermaye desteği sağlamakta** ve **gelecekte ortaya çıkması beklenen** değere ortak olmaktadır.

Yatırımcı arayan startuplar ile bunlara yatırım yapmak isteyen yatırımcıların ve bu sistem içerisinde çeşitli servis sağlayan diğer tarafların birlikte yer aldığı **pazar/piyasa ise startup ekosistemi** olarak tanımlanmaktadır.

Startup ekosisteminde Şirketler faaliyet hayatlarında ‘ Pre-seed, Seed, Seri A, Seri B...’ **şeklinde sıralı -aşamalı safhalarda** belli performans göstergelerine, **büyüme evrelerine göre belli şartlar altında fon kaynağına erişebilmektedir**.

START UP YAŞAM DÖNGÜSÜ



- Fikir



- Şirket



- Prototip/Testler /Üretim/Ticarileşme



- Ölçeklenme/Büyüme/Olgunluk /Çıkış

START UP YAŞAM DÖNGÜSÜ

- **Fikri Bul ve Sorunu Tanı:** Çevrendeki bir problemi çöz
- **Pazar Araştırması Yap:** Sorunu kim yaşıyor Rakipler kim Anket yap!
- **Ekip Kur:** Teknoloji, pazarlama, tasarım bilen arkadaşlarını topla
- **Minimum Ürün (MVP) Geliştir:** Fikrinin en basit halini üret (örn. basit bir uygulama).

İTERASYONLA BÜYÜMEK



Build-Measure-Learn (Yap-Ölç-Öğren) Döngüsü

- 
- **Yap:** Ürünün basit bir versiyonunu üret
- 
- **Ölç:** Kullanıcılar nasıl kullanıyor? Beğendiler mi?
- 
- **Öğren:** Geri bildirim al, ürünü geliştir, tekrar başa dön!
-

START UP YATIRIMLARININ ÖZELİKLERİ

Startup yatırımları start up **büyüme** evresine göre **aşama aşama** yatırım alırlar

Startuplar genelde sadece sonraki belirlenen **performans göstergesine erişebilecek büyüklükte sınırlı bir fonu dış yatırımcılardan** (melek yatırımcı, VC vs) fon alırlar

Startuplar **primli sermaye artışı** ile fon sağlarlar

Değerlemeler **gerçekçi değildir, önden yüklemeli bir değerlendirme** perspektifi ihtiva eder.

Girişimciler ile yatırımcılar arasında **bilgi asimetrisi mevcuttur.**

Yatırım süreci ve ilgili sözleşmeler genel olarak **yukarıda verilen bilgi asimetrisi, ön yüklemeli değerlendirme ve sürecin nerdeyse tamamen dış yatırımcılar tarafından fonlandığı gerçekliğini** yansıtır

STARTUP KURULUŞTAN ÖNCE HANGİ HUSUSLARA DİKKAT ETMELİ?

Şirket Kuruluşu Öncesinde İmzalanan Sözleşmeler— Çalışanlar, müşteriler, çalıştığı yerlerle imzalanan (**Rekabet etmeme, IP Hakları ve Devirleri vs**)

Düşünülen Şirket-Marka-Ürün adı herhangi bir markayı ihlal ediyor mu?— **Gerekli marka haklarının temini**

Kurucuların beklentileri uyumlu mu? — **Pay oranları, roller, girişimin vizyonu ve temel yol haritası**

Kuruluş sürecinin planlanması için güvenilir bir hukuk ve vergi danışmanı ile çalışmalı— **Doğru ülke ve yapının en baştan planlanması önemli**

IP haklarının korunması için yol haritası hazırlanmalı

STARTUPLARIN İHTİYAÇ DUYACAKLARI MUHTEMEL SÖZLEŞMELER

Şirket Kuruluşu Sürecinde – **Esas Sözleşme** (Article of Incorporation – Charter)

Yatırım Alma Sürecinde – **Ön Protokol-Niyet Mektubu** (Term Sheet)

Yatırım Alma Sürecinde – **Pay Sahipleri-Ortaklar Sözleşmesi** (Shareholder Agreement)

Yatırım Alma Sürecinde – **İştirak /Yatırım Sözleşmesi – Paya Dönüştürülebilir Borç** (Investment/Subscription Agreement/Convertible Debt))

Yatırım Alma Sürecinde – **Gizlilik Sözleşmesi**(Confidentiality/ NDA)

Faaliyet Sürecinde- **İş Sözleşmeleri** (Employment Contract)

Faaliyet Sürecinde – **Satış/Pazarlama/Lisans/Kullanım Sözleşmeleri** (Sale/Marketing/Licence)

START UP YATIRIMLARINDA ÖNEMLİ BİR ALTERNATİF : GİRİŞİM SERMAYESİ (VENTURE CAPITAL)

Esas olarak, Girişim Sermayesi, bilinen ismiyle **Private Equity** ya da Özel Sermaye, halka açık- borsa dışında sunulan **risk sermayesi işlemlerini** ifade eder. Bazı durumlarda sektör spesifik tecrübeye sahip fon yöneticilerince kurulup yönetilmekle birlikte ağırlıklı olarak finansal mühendislik ve işlem tecrübesine sahip fon yöneticilerince kurulup yönetilirler. Fon yöneticilerinin esas **amacı büyüme potansiyeli taşıyan şirketlere yatırım yapıp**, bunlardan elde edilecek temettü gelirinden ziyade, **satış kazancı elde etmek amacıyla**, Fon stratejisine bağlı olarak belli bir vadede Şirketteki hisselerini farklı yöntemler (stratejik yatırımcılara satış, mevcut ortaklara satış, halka arz vb.) **ile satarak satış geliri** elde etmektir.

Fonlar, kuruluş aşamasında; yatırım yapacakları şirketin büyüme evresine, sektör-endüstri ayrımına, yatırım miktarına, hedeflenen hisse oranı ve yönetim haklarına, bölge ve lokasyon ayrımına göre değişen stratejilere sahip olabilirler.

Türkiye'deki mevzuata göre ise girişim sermayesi yatırım fonları yalnızca nitelikli yatırımcılardan katılma payı karşılığında toplanan paralarla, pay sahipleri hesabına, inançlı mülkiyet esaslarına göre ağırlıklı olarak girişim sermayesi yatırıma dayalı haklardan ve mevzuatta belirtilen diğer varlık ve işlemlerden oluşan portföyü işletmek amacıyla Kuruldan faaliyet izni alan portföy yönetim şirketleri ve girişim sermayesi portföy yönetim şirketleri tarafından kurulmaktadır.

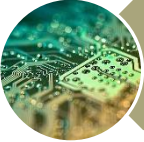
GİRİŞİM SERMAYESİ NASIL BAKIYOR?



Yatırımcı genel istatistikleri önemser



Yüksek getiri ve iyi bir çıkış beklentisi vardır



İşin geliştirilmesinde size güveniyor

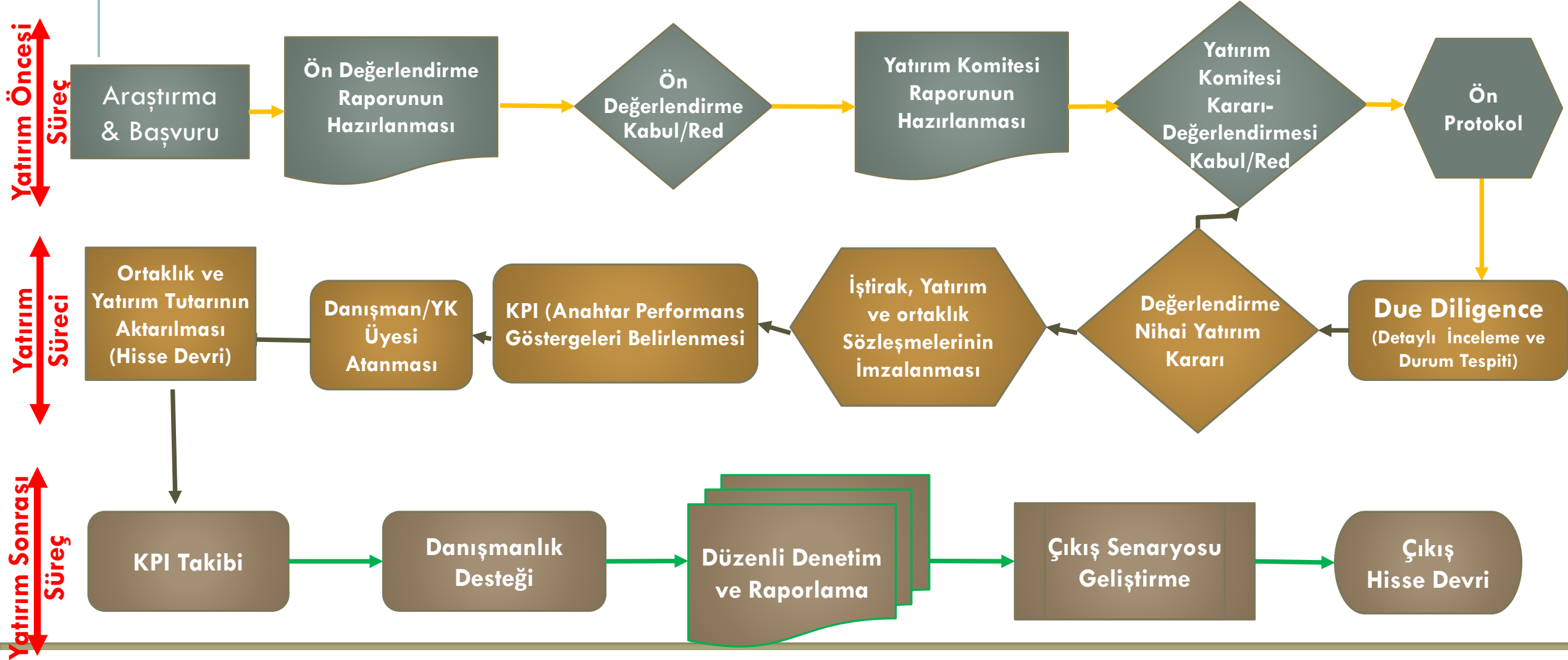


Bununla birlikte istismarlara ve kötü senaryoya karşı güvence arıyor



Hukuki yapı ve dökümantasyon tüm bunları sağlamak dengelemek için kullanılıyor

GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM SÜRECİ



YATIRIM SÜRECİNDE BELİRLEYİCİ BİR DOKÜMAN OLARAK ÖN PROTOKOL (TERM SHEET)

Ön Protokol (Term Sheet) Startup (Girişimciler) ile yatırımcı arasında **olumlu ilerleyen yatırım sürecinde ilk imzalanan** duruma göre **bağlayıcı olmayan ya da sadece Girişimcileri bağlayan** ilerleyen süreçte yatırım sürecinin ve nihai pay sahipleri/yatırım sözleşmesinin çerçevesini, ana hüküm ve koşullarını açıklayan **belirleyici bir dökümandır.**

Taraflar bunu genellikle daha sonra gelecek olan daha ayrıntılı ve yasal olarak bağlayıcı sözleşmeler **(Pay sahipleri, iştirak vs) için bir başlangıç noktası ve model olarak kullanırlar.**

ÖN PROTOKOL (TERM SHEET)

Taraflar

Yatırım-İştirak Tutarı

Değerleme

Sahip olunacak hisse

Detaylı inceleme süreci/sözleşme süresi

Yatırımcının elde edeceği pay sınıfı

Münhasırlık, gizlilik

Yatırımcının ortaklık hakları (Yatırımcı'nın Yönetim Kurulu'na Aday Belirleme Hakkı, Yatırımcı'nın Onayına Bağlı Genel Kurul İşlemleri, Girişim Şirketi'ne Denetçi ve Mali Müşavir Atanması, Girişimcilerin Hisse Oranının Korunması, Yatırımcı'nın Ön Alım Hakkı, Yatırımcı'nın Rüçhan Hakkı, Yatırımcı'nın Pay Sattım-Satışa Katılma Hakkı (*Tag-Along right*), Yatırımcı'nın Ortaklar ile Birlikte Hisse Satım-Satışa Zorlama Hakkı (*Drag-Along right*), Yatırımcı'nın Mali ve Hukuki Raporlaması, Yatırımcı'nın Yönetim Toplantısı Hakkı, Yatırımcı'nın Denetim Hakkı, Yatırımcı'nın Genel Kurulu Toplanmaya Çağırma Hakkı, Yatırımcı'nın Seyrelmeme Hakkı, Tasfiyede Öncelik Hakkı, Yatırımcı'nın Girişim Şirketi'nin Başarısız Olması Halinde Satış Hakkı, Kurucuların Pay Devir Yasağı, Marka, Patent ve Fikri Haklar, Çalışan Hisse Opsiyonu, Rekabet Yasağı vs.)